

<https://helda.helsinki.fi>

Miten käy yleisosaamisen erikoislääkärien koulutuksessa?

Rellman, Johanna

2022

Rellman , J & Heikkilä , T 2022 , ' Miten käy yleisosaamisen erikoislääkärien koulutuksessa? ', Suomen lääkärilehti , Vuosikerta. 77 , Nro 9-10 , Sivut 383-383 . < <https://www.laakarilehti.fi/pdf/2022/SLL9-10-2022-383.pdf> >

<http://hdl.handle.net/10138/342846>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Miten käy yleisosaamisen erikoislääkärien koulutuksessa?

Suomessa käynnistyi erikoislääkärikoulutuksen historian suurin uudistus, kun sosiaali- ja terveysministeriön alainen koordinaatiojasto laati vuonna 2016 toimenpideohjelman koulutuksen kehittämiseksi ja koulutusmäärien ohjaamiseksi (1). Sen keskeisin osa on koulutuksen laadun ja suunnitelmallisuuden parantaminen: osaamisperustaisessa koulutuksessa erikoisala määrittelee konkreettiset osaamistavoitteet.

Opinto-oikeuden hakuun kuuluu koejakso, jonka aikana arvioidaan hakijan soveltuvuus ja laaditaan koulutussuunnitelma. Osaamisen kehittymistä arvioidaan alan keskeisten työtehtävien eli EPA-kokonaisuuksien (entrustable professional activity) avulla, ja arvioinnit ja suoritukset kirjataan seurantajärjestelmään (Elsa). Erikoislääkäreille on järjestetty pedagogista koulutusta, ja sairaaloihin on nimetty koulutus- eli kova-lääkäreitä (2).

Yleisosaamisen vahvistamisen tarpeesta on puhuttu mm. kirurgian ja sisätautien aloilla jo kauan (3). Samanaikaisesti lääketiede kuitenkin eriytyy: lääkärit keskittyvät yhä suppeampiin osa-alueisiin erikoisalojen sisälläkin. Esimerkiksi radiologi voi erikoistua lisäkoulutusohjelmassa tuki- ja liikuntaelin- tai toimenpideradiologiaan tai hankkia erityispätevyyden seulontamammografiaan.

Eriytymiskehityksen voidaan arvioida jatkuvan, samalla kun riittävän yleisosaamisen hankkiminen ja ylläpitäminen on yhä vaativampaa. Syväosaaminen on epäilemättä hyödyllistä lääketieteen kannalta, mutta palvelujärjestelmän näkökulmasta se voi olla ongelma, sillä suuri osa erikoislääkärien työpaikoista edellyttää alan laajaa yleisosaamista.

Erikoislääkäreitä siirtyy eläkkeelle 2020-luvulla kiihtyvään tahtiin, ja esimerkiksi päi-

vystystä on ehkä edelleen keskitettävä osaamisen ja laadun varmistamiseksi. Tämä kehitys korostaisi suppean erityisosaamisen tarvetta, vaikka yleisosaajikin edelleen tarvitaan.

Koulutusta on syytä kehittää mieluummin siihen suuntaan, mihin arvioimme palvelujärjestelmän kehittyvän tulevaisuudessa, kuin vastaamaan vain tämän päivän tarpeisiin. Osaamisperustainen erikoislääkärikoulutus edellyttää kunkin alan yleisosaamisen määrittelyä potilaan ja työelämän tarpeista käsin: mitä jokaisen erikoislääkäriin tulee koulutuksen päätyttyä hallita?

Tulisiko koulutus tästä huolimatta rakentaa siten, että esimerkiksi valmistuva pediatri olisi jo koulutuksensa aikana suuntautunut suppeampaan kokonaisuuteen kiinnostuksensa ja paikallisen tarpeen mukaan? Ja tulisiko ”yleispediatrian” olla tällöin yksi suuntautumisvaihtoehto riittävän yleisosaajien määrän varmistamiseksi?

Lääketieteen kehittyessä yhä nopeammin erikoislääkärikoulutuksen jatkoksi olisi joka tapauksessa syytä muodostaa modulaarinen lisäkoulutusohjelmien kaltainen koulutusrakenne, jossa lääkäri voisi päivittää osaamistaan tai työtehtävien muuttuessa täydentää sitä (4).

Esimerkiksi uuden hoitomenetelmän koulutusta varten voitaisiin ketterästi luoda uusi moduuli. Eripituisiin moduuleihin perustuva dokumentoitu jatkokoulutus voisi luoda pohjan myös suomalaiselle tavalle osoittaa lääkärien ammatillinen kehittyminen.

Lääkärien muut kuin kliiniset työnkuvat yleistyvät ja työ palvelujärjestelmässä muuttuu (5). Perus-, erikoistumis- ja täydennyskoulutus pitäisi yhä enemmän nähdä jatkumona, jossa lääkäri voisi kiinnostuksensa mukaan suuntautua kliinisen työn, tutkimuksen, koulutuksen tai johtamisen urapolulle.●

JOHANNA RELLMAN

LL, koulutuspäällikkö
Tays Kehitysyhtiö Oy
koordinaattori
Tampereen yliopisto

TEPPO HEIKKILÄ

LT, EMBA, hankejohtaja
Hus Yhtymähallinto

KIRJALLISUUTTA

- 1 Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen valtakunnallinen toimenpideohjelma. STM, Raportteja ja muistioita 2016:62.
- 2 Rellman J, Visakorpi T, Rautiainen M. Yliopiston ja yliopistolaisen sairaalan yhteistyö. Duodecim 2020;136:2089–91.
- 3 Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen arviointi. STM selvityksiä 2007:47.
- 4 Heikkilä T. Muuttuva maailma edellyttää uutta ajattelua myös lääketieteen koulutukseen. Blogi 30.11.2017. <https://www.laakariliitto.fi/uutiset/blogi/muuttuva-maailma-edellyttaa-uutta-ajattelua-myyos-laaketieteen-koulutukseen/>
- 5 Kaila M, Mäkelä M, Heikkilä T. Lääkärien nimikkeet ja osaaminen. Suomen Lääkäri 2021;76:1959–65.

SIDONNAISUUDET

Johanna Rellman: Suomen Lääkäriliiton professiojaojksen jäsen.

Teppo Heikkilä: Ei sidonnaisuuksia.